

AYDIN ADNAN MENDERES ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ

ÖĞRENCİ UYGULAMA LABORATUVARI ÇALIŞMA ESASLARI VE GÜVENLİK
PROSEDÜRÜ

1. AMAÇ

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi uygulama laboratuvarlarında öğrenciler ve öğretim üyeleri için güvenli çalışma koşullarının sağlanması amacıyla hazırlanmıştır.

2. KAPSAM VE SORUMLULUKLAR

Bu prosedürde yer alan faaliyetler, fakülte bünyesinde yer alan öğrenci uygulama laboratuvarlarının tümünü kapsamaktadır.

3. GENEL KURALLAR

1. Laboratuvara girişten itibaren özel bir dikkat gösterilmelidir.
2. Laboratuvarlarda tütün mamulleri kullanmak, bir şeyler yemek içmek, makyaj yapmak yasaktır.
3. Tüm laboratuvar çalışmalarında uygun ve gerekliyse kişisel koruyucu ekipman, kıyafet ve malzemeler kullanılmalıdır.
4. Laboratuvarda kullanılan önlükler bulaş riskini ortadan kaldırmak için laboratuvar dışında giyilmemelidir.
5. Laboratuvar önlükleri iliklenmiş olarak laboratuvar çalışmaları yapılmalıdır.
6. Herhangi bir saçılma ve sıçramalara karşı vücudu kapatan giysiler giyilmelidir.
7. Parmak, topuk ve ayakları açıkta bırakan ayakkabılar giyilmemelidir.
8. Yaralanma riskinin olduğu tüm işlemlerde güvenlik gözlüğü ve eldivenleri kullanılmalıdır.
9. Kimyasallarla çalışılırken emniyet gözlüğü ve eldiven takılmalıdır
10. Laboratuvardaki tüm maddelerin potansiyel tehlikeli olarak görülmeli ve buna göre hareket edilmelidir
11. Sıvı maddeler ile çalışılırken, pipetlerin ağız ile çekilmesi ve boşaltılması yasaktır.
12. Tüm atıklar uygun atık kaplara atılmalıdır. Cam atık, kimyasal atık, enfeksiyöz atık vb.

13. Çalışma alanında gereksiz madde ve cihazlar bulundurulmamalıdır.
14. Laboratuvar masalarının üzerine kıyafet konulmamalıdır.
15. Tüm kimyasal maddelerin ve örneklerin saklandığı kaplar ve şişeler; ad, tarih, tehlike vb. istenilen bilgileri ve uyarıları gösterecek şekilde etiketlenmelidir.
16. Tüm kaplar ve şişeler uygun şekilde depolanmalı ve muhafaza edilmelidir.
17. Çalışmalar bitince çalışma ortamı ve kullanılan malzemeler uygun şekilde temizlenmeli, tüm cihazlar ve elektrik-su tesisatı kapatılmalı, kullanılan cihaz ve malzemeler olması gereken yerlere konmalıdır.
18. Laboratuvardan ayrılırken eller sabunla iyice yıkanmalıdır.
19. Yaralanma halinde ilk yardım istenmeli veya yapılmalı, yetkililere haber verilmelidir.
20. Saçılma, kırılma veya kaza durumunda birim yetkilisi mümkün olan en kısa sürede haberdar edilmelidir.
21. Kaza, acil durum ve boşaltma işlemlerinde acil durum görevli personeli ve amirlerin talimatlarına uygun şekilde hareket edilmelidir.
22. Kimyasallar ve elektrikli cihazlar bulunduğu yerden başka bir yere taşınmamalıdır.
23. Bina ve laboratuvarın uygun yerlerinde bulunan yangın söndürücülerin kullanımı durumunda bina sorumlusu bilgilendirilmelidir. Ayrıca yangın söndürücünün değiştirilmesi veya tekrar doldurulması hususunda gereğinin yapılması için bina yetkilisine bilgi verilmelidir. Yangın söndürücüler amacı dışında kullanılmamalıdır.

3. 1. Kimyasal Maddeler ile Çalışırken Uyulması Gereken Genel Kurallar

1. Kırılabilirlik şişelerdeki kimyasalları taşıırken uygun bir şekilde, taşıma sepeti vb. kullanılmalıdır.
2. Toksik, uçucu, koroziv ve kokulu maddeler çeker ocakta hazırlanmalıdır.
3. Kimyasallarla temas eden bölge hemen temiz su ile yıkanmalıdır.
4. Açık alevli veya kıvılcım çıkarıcı tıbbi cihazlar, yanıcı sıvı ve buharlardan uzak tutulmalıdır.
5. Tüm kimyasal şişeleri kullanmadığı zaman kapakları kapalı tutulmalıdır.
6. Deforme olmuş, akıtan veya şüpheli kimyasal kapları, şişeleri kullanılmamalı veya açılmamalı, konu ile ilgili sorumluya danışılmalı ve bilgi verilmelidir.
7. Kimyasalları akıtırken etiketler, zarar görmemesi ve kirlenmemesi için şişeler daima yukarı getirilmelidir.
8. Asitlerin ve bazların üzerine hiçbir zaman su dökülmemelidir.

9. Sıvıları büyük kaplardan küçük kaplara aktarırken uygun huni vb. yardımcı sistemler kullanılmalıdır.
10. Atık kimyasallar lavaboya dökülmemeli ve kesinlikle birbirlerine karıştırılmamalıdır.
11. Uygulama laboratuvarına girildiğinde güvenlik işaretlerine dikkat edilmelidir.
12. Kimyasal dökülürse absorban malzemelerin (kâğıt havlu veya süzgeç kağıdı) örtüye dökülenin emildiğinden emin olun ve gerekirse bu işlemi tekrarlayın.

3.2. Hastalık Etkenleri ile Kontaminasyon Riski Olan Biyolojik Materyal ile Çalışırken Uyulması Gereken Genel Kurallar

1. Patojen etkenlerin izolasyonu, tespiti vb çalışmalar, etkenlerin özelliklerine göre uluslararası standartlara uygun laboratuvar ortamları hazırlanarak uygun prosedürlerle yürütülmelidir.
2. Enfekte veya patojen etkenlerle kontamine materyal ile çalışırken oluşan kaza olmaması için dikkatli olunmalıdır.
3. Herhangi bir dökülme durumunda önce absorban ile kapatılmalı ardından dezenfektan dökülmelidir.
4. Herhangi bir istenmeyen olay yetkililere bildirilmelidir.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Laboratuvar Çalışma Esasları ve Güvenlik Prosedürünün hazırlanmasında yararlanılan kaynaklar aşağıda sıralanmıştır.

1. file:///C:/Users/mikrobiyoloji-pc-1/Downloads/hazardous-laboratory-chemicals-disposal-guide-2003%20(1).pdf
2. T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, “Kimyasalların Güvenli Depolanması Rehberi” <https://www.csgb.gov.tr/media/4610/rehber10.pdf>
3. Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık Ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik, Resmi Gazete Tarih: 12.08.2013 Resmi Gazete Sayısı: 287332013.
4. Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyogüvenlik Rehberi, 2017, Elazığ. <http://Tıp.firat.edu.tr/tr/node/371>
5. Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi Laboratuvar Çalışma Esasları Ve Güvenlik prosedürü